

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sroda, dnia 26 lipca 1922 roku

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Wyjazd p. Skirmunta.

(wp) Minister spraw zagranicznych p. Konstanty Skirmunt, wyjechał wczoraj na Litwę. (4)

Prezydent Calonder.

(wp) Na G. Śląsk przyjechał z Berlina prezydent Calonder i w sobotę bawił w Tarnowskich Górach. P. Calonder, według dzienników niemieckich, ma osobiście zwiedzić różne miejscowości na G. Śląsku, aby się przekonać czy akcja uśmierzenia walk narodowościowych odbywa się według ułożonego planu. (AW) (4)

Traktat handlowy polsko-belgijski.

(wp) Wiceminister Strassburger przybył do Brukseli celem przedwstępnej omówienia zasad traktatu handlowego polsko-belgijskiego. Po dłuższej rozmowie z ministrem spraw zagranicznych Jasparem w obecności posła Sobalskiego wicemin. Strassburger odbył konferencję z szefami odpowiednich departamentów w ministerstwie belgijskim. (PAT) (4)

Europejczycy czy barbarzyńcy?

(wp) W związku z notatkami, które pojawiły się w prasie, o złożeniu noty przez przedstawicielstwo ukraińskiej republiki sowieckiej w odpowiedzi na notę polską, dotyczącą akcji wyjazdowej niektórych współpracowników tegoż przedstawicielstwa, — dowiadujemy się, że min. spraw zagranicznych nie uznało za możliwe przyjęcie noty przedstawicielstwa ukraińskiego do wiadomości, nie wchodząc w merytoryczną dyskusję co do jej treści, gdyż uważa samą jej formę za niedopuszczalną i niezgodną ze zwyczajami ogólnie przyjętymi w międzynarodowych stosunkach dyplomatycznych.

Nota przedstawicielstwa U. S. S. R. zawiera szereg na nich nieopartych i niesłusznych inwektyw pod adresem organów rządowych polskich. (PAT) (4)

Czy w poszukiwaniu pogromów?

(wp) Jak podają pisma żargonowe w przyszłym tygodniu przyjeżdża do Warszawy Morgenthau. Pan Morgenthau ma zabawić jeden dzień. Nie wiadomo czy to jest w związku z jakimś rzekomym pogromem... (2)

Umowa handlowa z Jugosławią.

(wp) W dn. 15 sierpnia przybędzie do Warszawy delegacja Jugosławska składająca się z trzech osób, celem rozpoczęcia rokowań z delegacją polską o zawarcie umowy handlowej polsko-jugosłowiańskiej. Ze strony polskiej wezmą m. in. udział pp. Tenenbaum, dyrektor departamentu handlowego ministerstwa przemysłu i handlu, Weclawowicz, naczelnik wydziału handlu zagranicznego ministerjum przemysłu i handlu, Muench referent tegoż ministerjum i inni. W związku z mającymi rozpocząć się rokowaniami bawi w Warszawie p. Zdzisław Okęcki, poseł polski w Belgradzie. 7

Pierwsze w Polsce Kaucjonowane zatw. przez M. S. W. i Minist. Handlu i Przemysłu

BIURO DETEKTYWÓW

Informacyjno-Wywiadowe.

Zakres czynności biura:

wszelkiego rodzaju informacje, wywiady, obserwacje, poszukiwanie, sprawdzanie, referencje i t. p. drogą ściśle poufną, jak również opieka mienia i osób.

Biuro prowadzone pod kierunkiem i przy współudziale sił fachowych.

WARSZAWA, HOŻA № 16, tel. 228-40.

3178s

Punktualność — Dyskrecja.

Przesilenie gabinetowe.

Votum nieufności dla Naczelnika Państwa.

WARSZAWA 25 (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu, otwartym o g. 4-tej popł. Marszałek odczytał wnioski nagłe, zaznaczając, że jest jeszcze jeden wniosek nagły, który jutro będzie na porządku dziennym. (Wrzawa na lewicy! Głos, jaki wniosek).

Marszałek: Wniosek Z. N. L., N. CH. K. R., i N. CH. S. L. w sprawie votum nieufności dla Naczelnika Państwa: Wielka wrzawa na lewicy).

Pos. Reger: Jak pan Marszałek usprawiedliwi to, że nie chciał z początku odczytać tego wniosku. Marszałek: Nie chciałem dwa razy czytać a wymieniam przy ustanowieniu porządku dziennego:

Pos. Diamand: Wstydział się.

Wniosek nagły posłów Z. L. N., R. CH. K. R., N. CH. S. L.; innych o wyrażenie votum nieufności Naczelnikowi Państwa Józefowi Piłsudskiemu brzmi jak następuje:

„Zważywszy, że Naczelnik Państwa Józef Piłsudski przez nieposzanowanie praw Sejmu Ustawodawczego, lekceważenie żywotnych interesów państwa i pogłębianie przeciwności i walk partyjnych, naraził państwo na niepowetowane szkody moralne i materialne, że w szczegól-

ności w ostatnich miesiącach przez niekonstytucyjne prowokowanie przesilenia gabinetu p. Ponikowskiego, wywołał a następnie przewlekał w państwie ciężkie przesilenie polityczne, gospodarcze i finansowe, że mimo dosygnowania przez sejmową komisję Główną premiera w osobie pos. Wojciecha Korfanteo i mimo nawet własnego zapewnienia, że nie będzie mu w utworzeniu gabinetu przeszkadzał, odmówił podpisania listy gabinetu p. Korfanteo wbrew obowiązującym uchwałom sejmowym, których powinien być stróżem i wykonawcą, podpisani posłowie wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Sejm odmawia swego zaufania Naczelnikowi Państwa Józefowi Piłsudskiemu”.

Następne posiedzenie jutro we Środę o g. 4 po południu. Na porządku dziennym między in. dalsze głosowanie nad ordynacją i wniosek o votum nieufności dla Naczelnika Państwa.

Krzyż waleczności dla W. Korfanteo.

KATOWICE (wł.) 25 lipca — P. generał Szeptycki przesłał dziś p. Korfanteo Krzyż Walecznych z czterema okuciami nadany mu przez p. ministra wojny gen. Sosnkowskiego, wraz z następującym pismem:

„Do p. Wojciecha Korfanteo. Mam zaszczyt wręczyć Panu Krzyż Walecznych z czterema okuciami nadany Panu za chlubne Dzieło Śląskie i przystąpienie przez p. ministra spraw woj-

skowych gen. Sosnkowskiego. Przy tej sposobności proszę Pana Posła przyjąć odemnie najwyższe powinszowanie i najszczerze życzenia z powodu tak zasłużonego odznaczenia. Podpisano — Szeptycki”.

Z powodu tego wysokiego odznaczenia złożyło p. Korfanteo grono przyjaźni serdeczne życzenia. (4)

Prasa zagraniczna

ZSEJMU

Obrady nad ordynacją wyborczą. Termin wyborów do Sejmu 25 października a do Senatu 5 listopada r. b.

Epidemia na Ukrainie.

(x) Moskiewskie „Izwestia“ podają oficjalną statystykę o epidemjach na Ukrainie za cztery pierwsze miesiące b. r.:

Zastabnąć na dur brzuszny zanotowano 42,388, na dur wysypkowy 137,088, na dur powrotny 53,578. Obecnie dur ustąpił miejsca cholery, zabierającej tysiące ofiar. Kijów, Charków, Połtawa i inne miasta płacą tę straszliwą daninę śmierci. W Odesie, otoczonej szczerze tańcuchem epidemii niema poprostu rodziny, któraby kogoś nie utraciła. (5)

Protest Arabów z Palestyny.

(x) Ostatnie oświadczenie lorda Balfoura co do utworzenia ogniska narodowego żydów w Palestynie, żywo poruszyło ludność mahometańską. Setki tysięcy pielgrzymów demonstracyjnie zaprotestowały i zwróciły się z prośbą do króla Huszajna, aby przypomnieć Anglii o zobowiązaniach osiągniętych względem Arabów z Palestyny podczas wojny. (4)

Poprawki żydowskie do konstytucji litewskiej.

W związku z rozpoczęciem trzecim czytaniem konstytucji Litwy kowieńskiej frakcja żydowska zaproponowała szereg poprawek do ustawy konstytucyjnej. W artykule 75-ym frakcja żydowska proponuje wstawienie słów: „Do kompetencji żydowskiej rady narodowej należy zadowolenie żydowskich potrzeb narodowych“. W innym miejscu frakcja żydowska proponuje usunąć pojęcie niedzieli jako dnia odpoczynku i zastąpić je pojęciem „zwykłego dnia odpoczynkowego“. (4)

TELEGRAMY

Przeciw gwałtom na G. Śląsku.

KATOWICE, 25 | 7 (A. W.) W niemieckiej części Górnego Śląska przypomina policja konieczność wydania broni najpóźniej do dnia 14 sierpnia, przyczem zaznacza, że, kto odda broń oraz co najmniej 100 naboju, otrzyma odszkodowanie za wydaną broń, oraz za drogę i t. p.

Jak wiadomo, województwo na polskim Górnym Śląsku wydało rozporządzenie, aby broń została złożona przed ostatecznym terminem 25 b. m., czyli na 3 tygodnie przed terminem niemieckim. (2)

Ządania górników.

KATOWICE, 25 | 7 (A. W.) „Volkswille“ donosi z Berlina, że przedstawiciele związków górników żądali podwyżek w wysokości 60 do 80 marek na szychcie. Podwyżki te zostaną zaproponowane ogólnemu związkowi robotników nad Ruhrą. Jeżeli zostaną one przyznane, to cena węgla będzie podniesiona co najmniej od 300 do 350 marek na tonie.

„Volkswille“ dodaje, że na Górnym Śląsku związki zawodowe żądają nowych podwyżek co będzie zależne od wyniku rokowań w tej sprawie w Berlinie. (2)

Jeszcze jedna konferencja.

PARYŻ 25 | 7 (A. W.) Francuskie koła rządowe oświadczyły się za udziałem Belgii i Włoch w konferencji, która odbędzie się w Londynie 1 sierpnia podczas pobytu Poincarego. 2

Posel polski u papieża.

RZYMA, 25 (PAT) Stefani. Papież przyjął w posłuchaniu posła Rzplitej polskiej Skrzyńskiego. (2)

WARSZAWA 25 (PAT) Sejm. Przystąpiono do dalszego ciągu 3 czytania ordynacji wyborczej. Sprawozdawca pos. Grzędzielski zaznacza, że komisja przychodzi z niektórymi zmianami w ordynacji uchwalonej w drugim czytaniu. Zasadniczą jest zmiana art. 9, a mianowicie liczbę posłów 432 podzielono na dwie grupy tak, że 360 mandatów przypada na listy w okręgach, a 72 na listy państwowe.

Następnie komisja uchwaliła dodać jeszcze 8 mandatów tak, że na okręgi przypadnie teraz 368, a na listy państwowe 72 razem więc 440. Okręgów wyborczych przedtem było 68. Obecnie obniżono tę cyfrę do 64. Dalej umieszczono szczegółowe przepisy co do sporządzania spisu wyborców. Do art. 44 uchwalono dodatek, że kandydat na posła musi oświadczyć, że uważa się za obywatela polskiego i że wedle swej najlepszej wiedzy posiada biernie, prawo wyborcze.

Najważniejsze zmiany dotyczą, art. 90 do 95. Nowa propozycja komisji wprowadza obliczanie według systemu de Honta, bierze

jednak za podstawę obliczanie list państwowych, nie ilością głosów, które padły na poszczególne listy, lecz ilością mandatów uzyskanych przez poszczególne ugrupowania. Zgodnie ze zmianami przyjętymi dla Sejmu zmieniono także liczbę senatorów. Senat ma się składać ze 110 członków, których 92 przypada na listy okręgowe, a 18 na państwowe. Dwa nowe mandaty senatorskie przyznano województwu wileńskiemu i Warszawskiemu. Oprócz tego komisja powzięła uchwałę w sprawie terminu wyborów, a mianowicie proponuje odbycie wyborów do Sejmu d. 25 października r. b. a do Senatu 5 listopada. Uchwalaono polecieć zarządzenie pierwszych wyborów do Sejmu i Senatu Naczelnika Państwa.

Na wniosek pos. Niedziałkowskiego dalszy ciąg głosowania odroczone do jutra.

Przystąpiono do pierwszego czytania ustawy o kredycie skarbu państwa w P. K. K. P. i dalszej emisji biletów P. K. K. P.

Oba projekty automatycznie przesłane zostały do komisji skarbowo-budżetowej.

Kłopoty emeryta przed wyborami.

Chce nowej emisji banknotów.

WARSZAWA 25 (PAT) Na ręce pana Marszałka Sejmu nadszedł list pana prezydenta min. Śliwińskiego datowany 22-7 b.r. List ten brzmi:

Do Pana Marszałka Sejmu Ustawodawczego w Warszawie.

Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z d. 21 b.m. mam zaszczyt prosić pana Marszałka o wniesienie na plenum Sejmu ustawodawczego wniosku w sprawie upoważnienia ministra skarbu do zaciągnięcia dalszej pożyczki w P. K. K. P. do wysokości 270 miliardów mk. polskich, dalszej emisji biletów P. K. K. P. do wysokości 240 miliardów, prócz biletów emitowanych na zasadzie art. 2 ustawy z d. 26 marca 20 r.

Wniosek ten uchwalony został przez rząd poprzedni w 24-6 b.r. i przesłany do Sejmu, lecz dotychczas nie został rozpatrzony. Wobec przedłużającego się przesilenia rządowego, zniwolonny jestem prosić o jaknajszersze spowodowanie uchwały Sejmu w tej sprawie, gdyż inaczej będę zmuszony (!) bądź do dalszego zadłużenia w P. K. K. P. i powiększenia emisji biletów bez sankcji władzy ustawodawczej (?) bądź też nie załatwiać najważniejszych konieczności państwowych.

Następnie p. Śliwiński nalega na przyśpieszenie zatwierdzenia na plenum Sejmu do-

tychczas nie ratyfikowanych umów polsko-niemieckich dotyczących G. Śląska, oraz konwencji handlowej polsko-rumuńskiej, konwencji handlowej włosko-polskiej, konwencji handlowej polsko-szwajcarskiej i konwencji sanitarnej międzynarodowej.

P. Śliwiński kończy swój list następującym zwrotem:

„Powyżej przytoczone niezalatwione sprawy mogą służyć za dowód jakie trudności ma rząd do pokonania, ażeby nie dopuścić do zupełnego zatamowania biegu spraw państwowych. W poczuciu wielkiej odpowiedzialności wobec państwa (!) załatwiając codziennie powstające i niedające się odsunąć sprawy państwowe, rząd musi apelować do pana marszałka, ażeby wpłynął na Sejm, aby jak najkonieczniejsze sprawy zechciał rozpatrzyć i zadecydować.“

(—) Prezydent min. Śliwiński“.

(Nie trudno pojąć troskę p. Śliwińskiego o dobro państwa. Przecież zbliżają się wybory, lista kandydatów już gotowa.

Nasuwa się jednak małe podejrzenie, że panu Śliwińskiemu chodzi więcej o dalszą emisję, niż o wszystkie umowy razem wzięte. Przyp. Red.)

Zaburzenie w Irlandji.

LONDYN 25 (PAT) „Westminster Gazette“ donosi z Dublina, że nieregularne wojska opuściły swoje pozycje pod Corkiem, cofając się w kierunku Mallova. (2)

LEAFIELD 24 (PAT) Cały 70 milowy odcinek pomiędzy Liemerick a Waterford znajduje się obecnie w rękach irlandzkich wojsk regularnych, które posuwają się wciąż naprzód, nie napotykając na poważniejszy opór ze strony oddziałów republikańskich. Manchester Guardian przypuszcza, że powstańcy będą usiłowali stawiać opór dopiero na linii Mallova. Wielu powstańców opuszcza już teraz szeregi i wraca do siedzib. W całej południowej Irlandji daje się zauważyć rozdrażnienie w stosunku do oddziałów powstańczych, które wciąż wzrasta. 4

Bołszewicy udają naiwnych.

MOSKWA 25. 7 (A. W.) „Izwestia“ donoszą o ustanowieniu specjalnej komisji dla badania ludożerców pod względem ich poczytalności. Ciekawe rezultaty podaje Dr. Rosenkranz, który twierdzi, że ludożerstwo pojawia się zwłaszcza u osób stojących bardzo nisko kulturalnie. Osoby

te należy uważać za niezupełnie dobiegające pod względem psychicznym. Wobec tego wstrzymano dalsze ściganie ludożerców za pośrednictwem sądów i postanowiono poddać ich badaniu lekarskiemu. (7)

Misja Watykańska wyjeżdża do Sowdepji.

RZYM 25. 7. (A. W.) Dn. 26 b. m. wyjeżdża z Bari misja watykańska niesienia pomocy głodnym w Rosji. Papież asygnował na ten cel 2 miliony lirów. (7)

Przesilenie gabinetowe we Włoszech.

RZYM 25 (PAT) Dzienniki donoszą, że po polarzy i reformiści nie zgodzili się na dołączenie prawnicy do tworzenia gabinetu. (2)

Zmierzon komunizmu w Czechosłowacji.

PRAGA 25 | 7 (A. W.) Dzienniki donoszą, że stronnictwo komunistyczne zostanie rozwiązane jako nielegalne. (Wielka szkoda że nie u nas Prz. Red.) (2)

Zydowsko-„polska” prasa.

Trafne przysłowie: „Nie ma złego, coby na dobre nie wyszło”—można w całej pełni zastosować do obecnego przesilenia.

Polska, jak długa i szeroka, zaskoczona kataklizmem państwowym podzieliła się na dwa obozy, z których jeden zgromadził pod swym sztandarem wszystko to, co jest rdzeniem i niesfałszowaniem polskie, miłujące Naród w niezachwianym poczuciu prawowitego włodarza kraju, drugi spędził dokoła siebie elementa skrajnej lewicy, posiłkowane przez paskopiastów Witos, dalej Żydów, Niemców i innych „uciskanych” mniejszości narodowych.

Walka ta odsłoniła właściwe oblicze bolszewizującej demagogii, wykazując jasno, jak na dłoni, gdzie wróg a gdzie przyjaciel.

A zło, wywołane samowolą garstki byłych austriackich parlamentarzystów, w gronie których znalazł się wódz zielonej brygady Witos, ma tę dobrą stronę, iż otworzyło całemu polskiemu społeczeństwu oczy na istotę i treść tej strasznej, niszczącej państwo anarchji.

Co więcej, zdemaskowało zinternacjonalizowaną lewicę, która wraz z najzaciętszymi wrogami Polski, a to: żydami i Niemcami, prowadzi zaciekle bój z pogwałceniem kardynalnych zasad demokracji.

Dla bezpartyjnego obserwatora tych obłąkańczych zmagania się, od których z takimż powodzeniem zbudowane rusztowanie administracji polskiej zdaje się chwiać w swych podstawach—jeden fakt niezbity uderza, który jak gromem jasnym oświeca cały i cały tylko polski naród, iż obcoplemienny wróg wewnętrzny narówni z zagraniczną prasą niemiecką i żydowską opowiedział się przeciwko większości Sejmu.

Niezmiernie doniosłe znaczenie i wpływ w walce o prawa suwerennego Sejmu—wywierana na społeczeństwo oczywiście prasa polska, która zależnie od swego zabarwienia politycznego rzuca swoje ważne słowa na szalę wypadków.

Chcemy tu zwrócić opinii publicznej uwagę na niebezpieczeństwo, jakie grozi całej Polsce i jej interesom, z powodu niemal zupełnego opanowania prasy polskiej i placówek prasowo-informacyjnych na ziemiach b. Galicji i Kongresówki przez żydostwo!

Smutne to jest ale niestety i prawdziwe, że najpoczytniejsze dzienniki w obu tych dzielnicach prowadzą bezwstydnie filosemicką politykę.

Z wyrachowania czysto materialnego, mającego swój wyraz w wiecznej obawie utraty żydowskich agencji—prasa ta „polska” zamyka oczy na kreć robotę żydostwa, które ręką w rękę idzie z światem germańskim na podbój Polski.

Antynarodowe stanowisko tej żydowsko-„polskiej” prasy najdobitniej ujawniło się w obecnym przesileniu rządowym.

Jest to zgodny a szatańsko skoordynowany chór żydów, Niemców, niepoczytalnych demagogów, drżących o los przyszłych wyborów do Sejmu i naszych częściowo obalamuconych chłopków z pod znaku Witos.

Niechaj to wycie warszawskiego „Kurjera P. Orangeo”, syonistycznego „Naszego Kurjera”,

niemiecko-żydowskiego łódzkiego „Głosu Polskiego” i „Kurjera Wieczornego”, krakowskiego „Kurjera Codz.”, wysługującego się równocześnie i żydom i paskarzom wiejskim, wygładzającym młasta, lwowskiej „Gazety Porannej”, własność osławionego protektora Sionu, bar. Battaglii, i jak te wszystkie żydowsko-„polskie” gazety się nazywają—nie przeraża nikogo!

Jeszcze chwila, moment a zdrowy odruch społeczeństwa odrzuci ze wstrętem tę moralną prostytutkę brukową, truciznę żydowsko-„polskich” kurjerków, które z zrećnością kuglarską, nadużywając nierzadko świętości narodowych, żerują na żywym ciele Polski...

Przed tym zalewem ilustrowanych „polskich” a w rzeczywistości żydowskich dzien-

ników, obracających dochody, wydobyte z polskiego czytelnika, na spekulacje wątpliwej wartości, strzeżmy się i brońmy!

Nie pozwólmy, by zdrowe działyce Polski, jak: Pomorze, Poznańskie a zwłaszcza Górny Śląsk—obsiadły te żydowskie „Kurjery”. wrogie duszy polskiej i szerzyły tam zamęt i anarchję.

Hasło bojkotu prasy żydowsko-„polskiej” musi twardo podnieść całe społeczeństwo.

Judaszom sprawy narodowej nie bójmy się rzucić w twarz, iż służą bezpośrednio s y t e m u żydostwu a pośrednio jadowitemu, dyszącemu zemstą, odwetu, plemieniu krzyżackiemu.

Przez z prasą żydowsko-„polską”!

(5)

K. D.

Witos - technikiem...

Warszawski „Kurjer Informacyjny” w artykule p. t.: „Technika i polityka nie chodzą w parze” zupełnie słusznie zauważa, iż nieszczęściem państwa polskiego jest to, iż na czele prawie każdej partii politycznej oraz każdego ministerstwa stoi inżynier...

Inżynierem jest p. Moraczewski u socjalistów, Chałczyński w N. P. R., Skulski (inżynier - chemik) w Nar. Zj. Lud., de Rosset w Zj. Mieszcz., Jan Dąbski (chemik) i J. Dębski u ludowców... Najważniejsze zaś teki w obecnym gabinecie: teki ministerstwa spraw wewnętrznych i zagranicznych mają inżynierowie A. Kamiński i G. Narutowicz.

Wszak państwo to nie kolej, most, fabryka lecz żywa masa ludzka, do poznania i prowadzenia której trzeba znajomości przedewszystkiem psychiki i wrodzonej politycznej intuicji.

W państwach zachodnich na arenie wielkiej polityki wybijają się przedewszystkiem adwokaci (Lloyd George) i... dziennikarze—publicyści* (Clemenceau, Poincare), fachowe zaś kierownictwo poszczególnych ministerstw spoczywa w ręku rutynowanych szefów odpowiednich departamentów.

I byłoby wszystko dobrze, gdyby nie jedna mała uwaga „Kurjera Informacyjnego”, z któ-

rej ze zdumieniem dowiadujemy się, iż pos. Wincenty Witos, prezes stronnictwa ludowego—pasowany został przez to pismo na... technika!

... „Pos. Wincenty Witos — pisze „Kurjer Inf.” — jest z zawodu technik (III), bo uprawiał zawodowo ciesielstwo budowlane obojętne obrabiania dziedzicznego kawałka gruntu”.

A jakże!

W młodości jeszcze jako t. zw. „lasok” buszował siekierą w pańskich lasach, w miarę atoli potrzeby reperował chlewy i stajnie, przeplatając tę inżynierską pracę obrabianiem gruntu przy pomocy widel, cepów i innych „technicznych” narzędzi.

Może niezadługo dowiemy się ale już dla odmiany z krakowskiego „Kurjera Codz.”, organu p. inżyniera Witos, iż wódz zielonej brygady ukończył uniwersytet w Oxfordzie...

Wówczas p. Witos już niejako analfabeta lecz polityk (o uniwersyteckim wykształceniu sięgnąć może pomownie po prezydenturę gabinetu!

Po „historyku” Słowińskim — rząd „inżyniera” Witos oznaczałby wzmożenie intelektualnego autorytetu państwowego.

* Nie piszemy to pro domo sua (3)

Dyplomacja Watykańska.

Wściekłość niemiecka, wśród zbrodni dokonanych na ludności polskiej Górnego Śląska skierowała się między innymi, a nawet przedewszystkiem przeciwko kapłanom polskim. Bandy Orzeschu wyгнаły z niemieckiej części Górnego Śląska wszystkich niemal księży polskich, steryoryzowawszy ich ciągłymi napadami, rzucaniem do ich mieszkań granatów ręcznych i t p Opuścić swoje parafie musieli ks. Mateja ks. Pogrzeba, ks. Klimas, ks. Gniotek i cały ów zastęp dzielnych duszpasterzy i patriotów synów włościan i robotników górnośląskich. p i s z e „Gazeta Warszawska” Delegat na Górnym Śląsku, mons. Ogno, który tak niedawno opuszczył Górny Śląsk mimo znanych swych sympacji dla Niemców, nie mógł chyba przemilczeć tji dla Niemców, nie mógł nie poinformować Stolicy Apostolskiej o potwornych gwałtach niemieckich, które wyгнаły tylu znanych i zasłużonych kapłanów polskich z części Górnego Śląska, przyznanej Niemcom.

Jeżeli mimo tych gwałtów Watykan milczy jak gdyby o niczem nie widział, czyni to z oportunistycznego politycznego, ażeby się „nie narażać” niemieckiemu Centrum i obecnemu rządowi Wirtha. Na linii dyplomacji watykańskiej leży bowiem rozszerzenie i pogłębienie wpływów w Centrum i kokietowanie gabinetu Wirtha. Energiczny krok w obronie uciskanych katolików polskich na niemieckim Górnym Śląsku jest polityce watykańskiej „nie na

rękę”. Jeszcze bardziej „nie na rękę” obrobki polskiej w Rosji sowieckiej, których Watykan także pozostawił na pastwę najdzikszych prześladowań, przypominających pierwsze wieki chrześcijaństwa.

Czy rozżalone masy ludu polskiego na Górnym Śląsku nie oziębią się w swej żarliwości religijnej, jeżeli stracą wiarę, że w Kościele Katolickim panuje sprawiedliwość, i że w nim wyżej stawia się zasady od względów taktyczno-politycznych? Prosimy rozważyć, prosimy się trzeźwo zastanowić!

Czy ludzi się kto, że polski lud górnośląski, zamieszkujący niemiecką część tego kraju w liczbie 700 tysięcy, pozwoli się tak łatwo kierować księżom niemieckim, o których wie, że go nienawidzą? Czy wmawia kto w siebie, że stosunek kapłanów polskich, którzy z powodu gwałtów niemieckich uciec musieli na polską stronę Górnego Śląska, że ich stosunek do kadydynała wrocławskiego, wroga Polaków, ułożyć się może szczęśliwie?

Obecny papież zna psychologię polską i rozumie zapewne, że poza kategorjami zimnego interesu politycznego, w danym wypadku bardzo nawet jednostronnie pojętego, polityka Watykanu musi się liczyć z kategorjami uczucia ludu polskiego. Bez tego zrozumienia Stolica Apostolska narażać by poważnie sprawę Kościoła w Polsce. (7)

NA W ARGENTynie.

Stary aktor.

(Z cyklu p. t. „Bajki historyczne”).

Był sobie pewien stary ponury aktor. Już od wczesnej młodości śnił o tryumfach scenicznych jednak przez długie lata musiał grywać podrzędne oraz nieraz ryzykowne role.

Aż po długich latach dzięki jakimś sprzyjającym okolicznościom, stary aktor dostał w sztuce p. t. „Państwo” główną dawno upragnioną rolę króla. Jednakże ponury aktor źle grał tę rolę, szarżował i zmieniał tekst sztuki. Publiczność była z niego nie zadowolona tylko lewa galerja wciąż mu biła brawo. To starego aktora wbiłoby w dumę i zdawało mu się że jest naprawdę królem.

Ależ stary aktor, zamiast grać ze swym zespołem pospędzał ich ze sceny wybrał sobie z pośród lewej galerji cyrkowców którzy kiedyś urządzali pruskie łamańce i w takiej kompanji pragnął dokończyć sztukę.

Na to publiczność zaprotestowała, a mając między sobą wybitnych artystów zażądała żeby oni grali wraz z ponurym aktorem. Jednakże stary aktor się nie zgodził. Publiczność zaczęła wolać krzyczeć „Musisz grać” stary aktor wpadł we wściekłość: „Słuchajcie, bo przestanę być królem i abdykuję”. A na to publiczność odpowiedziała ze śmiechem „Jeśli nie chcesz inaczej to ustępuj”.

Wtedy staremu aktorowi zrobiło się żal scenicznych zaszczytów więc rzekł: „Poczekajcie ustąpię ze sceny ale w pierw się sztukę skończy”.

Publiczność aż zamilkła ze zdziwienia. Gniew.

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Zgon Henryka Weysenhoffa.

(k) W niedzielę, dn. 23 b.m. zmarł w Warszawie znakomity artysta malarz Henryk Weysenhoff.

Urodzony dn. 26 lipca 1859 roku w Pobrze

wniu gub. Kowieńskiej na Litwie, majątku na leżącym do jego dziada, chorążego Jana, Henryk Weysenhoff tam spędził pierwsze lata swego życia.

Po skończeniu Akademji Henryk Weysenhoff powrócił do Warszawy, gdzie pozostał trzy lata. W 1889 r. wyjechał do Monachjum, lecz do żadnej miejscowej szkoły nie wstępował. Szczęśliwym jego kolegą i poniekąd nauczycielem był Alfred Wierusz-Kowalski. Z okresu wpływów Kowalskiego do najlepszych obrazów zmarłego należą wystawiane w 1891-1893 roku „Smutna” historia Handzara” i „Białoruski cmentarz”.

W 1903 r. Weysenhoff wyjechał na dłuższy czas do Paryża, gdzie był już uprzednio i gdzie w 1900 r., na wystawie wszechświatowej otrzymał medal srebrny za „Śnieg”.

Od 1905 roku Weysenhoff zapatrzony w malarstwo Chelmońskiego, porwany czarem jego geniuszu, wrasta korzeniami swego talentu w ziemię polską. Wyśpiewuje barwne poematy na cześć jej urody. Marzy w mgłach powieczomnych, przegląda się w jeziorach. Śpiewa szczerze, bez przesady, śpiewa na rozkaz swego talentu — łaski i błogosławieństwa Bożego.

Ze śmiercią Henryka Weysenhoffa sztuka polska traci jednego z najbardziej uczciwych i solidnych artystów. W historii malarstwa naszego, nazwisko zmarłego znajduje się wśród nazwisk, nigdy przez Polskę nie zapomnianych.

S. p. Władysław Stodolnicki.

(K) W Lublinie zakończył życie ś. p. Władysław Stodolnicki, dziennikarz, korespondent wielu pism i redaktor wydawca miejscowego dziennika „Goniec Polski.”

Na mocy testamentu ś. p. Stodolnicki zapisał cały swój majątek, a mianowicie: prawa do dużej nieruchomości przy ul. Krakowskiej Przedmieście w Lublinie na rzecz Tow. Literatów i Dziennikarzy w Warszawie. Zapis ten przedstawia poważną wartość, co pozwoli na szybsze urzeczywistnienie zamiarów tej instytucji w urządzeniu domu dla literatów i dziennikarzy w Warszawie.

Cześć Jego pamięci! (1)

Zebrał — włamywacz.

W powiecie rawskim popełniano stale kradzieże nocne i na ślad złodzieja niemożna było natrafić. Ostatnio dokonano kradzieży przy pomocy podkopu we wsi Marchaty w gm. Marianów u gospodarza Józefa Smieguckiego.

Komendant posterunku policyjnego Biela Rawska, przodownik Frasiński, prowadząc dochodzenie zauważył liczne ślady stóp w piasku w kierunku żyta w pole. Od żyta zaś te same ślady prowadziły do chałupy zebrała, znanego w okolicy Wojciecha Walkiewicza lat 44, zamieszkałego w Białej Rawskiej.

Na tej zasadzie przeprowadzono u Walkiewicza rewizję, przy czem znaleziono znaczną ilość najrozmaitszych przedmiotów, pochodzących z kradzieży, jak również i rzeczy skradzione u Smieguckiego. Początkowo Walkiewicz nie przyznawał się do niczego, mimo oczywistych dowodów jego winy. Sprowadzone licznym poszkodowanych z ostatnich miesięcy, u których dokonano kradzieży i ci poznali wśród rzeczy znalezionych u Walkiewicza poszczególne przedmioty, jako swoją własność.

W skrytce pod podłogą znajdował się istny skład rzeczy pochodzących z kradzieży. Stwierdzono, że Walkiewicz dokonywał tych kradzieży już blisko od 3 lat. Wśród dnia chodził on po zebrawaniu i obserwował mieszkania, później w nocy przy pomocy podkopów lub też przy pomocy wyjmowania szyb w oknach dostawał się do mieszkań i okradzał je. Walkiewicza osadzono w więzieniu. (1)

Epidemja strajków.

(K) Ze Lwowa donoszą: Urzędnicy bankowi we Lwowie, Krakowie, a częściowo i na prowincji, nie otrzymawszy od dyrekcji żądane go uregulowania poborów służbowych, postanowili na znak protestu wstrzymać się w d. 27 b. m. od pracy. Również pracownicy w instytucjach finansowych i towarzystwach ubezpieczeń postanowili dla solidarności i poparcia bankowców powstrzymać się w dniu 27 b. m. na dwie godziny od pracy. (Pat)

HENRYK FORD

Kwestja żydowska w Stanach Zjednoczonych.

Mogłoby się zdawać na pierwszy rzut oka, że system gospodarczy Ameryki Północnej jest właśnie systemem, który rozwijał się niezależnie od żydów... Po mimo to nie przestanę twierdzić, że Stany Zjednoczone (więcej może niż jakikolwiek inny kraj) przepięknie są dachem żydowskim. Jest to uznaniem ze wszystkich stron, przedewszystkiem przez tych, którzy są w stanie wydać najlepszy sąd w tej sprawie.

Czyż wobec tego faktu nie jest niesprawiedliwym mniemaniem, że Stany Zjednoczone zawdzięczają całą swą egzystencję żydom? A jeśli tak jest, o ileż bardziej można twierdzić, że wpływ żydowski uczynił właśnie z nich to, czem są obecnie? Gdyż to, co nazywamy amerykańskimi, jest, można powiedzieć, niezmiernie, jak destylowanym „duchem żydowskim”.

Werner Sombart: Żydzi a życie gospodarstwa, Str. 38, 43. (2)

Kwestja żydowska w Stanach Zjednoczonych istnieje już długo. Sami żydzi wiedzieli o tem, chociaż tubylcy nie wiedzieli. Czasami dawała się odczuwać w nader ostry sposób, podajacy w wątpliwość jej pomyslny rozwój. Wiele oznak wskazuje na to, że wcho

dziła ona obecnie w stadium zaostrego kryzysu. Kwestja żydowska porusza nie tylko ogólnie znane rzeczy, jak owoładnicze finansarni i handlem, zdobycie władzy politycznej, zmonopolizowanie wszelkich potrzeb życia i dozwolone oddziaływanie na prasę amerykańską, lecz wciska się na pole życia kulturalnego, stając się w ten sposób kwestją życia dla Amerykanów.

merikanów.

Przenosi się ona do Ameryki południowej rozrasta do zatrważającego składowiska ogólnie amerykańskich stosunków. Pozostaje ona w związku z groźnym zjawiskiem — organizowanymi i obmyślanymi z góry zaburzeniami, powodującymi niepokój wśród narodów. Nie jest ona zjawiskiem nowym, lecz korzenie jej sięgają daleko w przeszłość. W tym długim okresie czasu wylaniały się różne programy rozwiązania, które znów rzucają jasne światło na przyszłe rozwiązanie.

Pracę tą pisałem w tym celu, by zapoznać naród z faktami. Przypisują jej naturalnie inne powody. Przesąd jednakże i nienawiść nie wystarczyłyby do wyjaśnienia i dokonania pracy, takiej jak ta. Gdyby istniała tu jakaśkolwiek myśl uboczna, nie wolna od zarzutów, musiałaby koniecznie odbić się w piśmie. Wierzymy niezłomnie, że czytelnik uzna ten tej rozprawy za rzeczowy, chociaż wolna jest ona od nieokreślonych afektów i upiększeń. Podajemy fakta tak, jak się przedstawiają. Sądzimy, że wystarczy to do obalenia wszelkich uprzedzeń.

Historja żydów w Stanach Zjednoczonych rozpoczyna się od czasu Krzysztofa Kolumba. Dn. 2 sierpnia 1492 r. wypędzono z Hiszpanji przeszło 300.000 żydów; od tego czasu poczyna mocarstwowe stanowisko Hiszpanji powoli upadać. (1) Następnego dnia wyruszał Kolumb w swą podróż morską; towarzyszyła mu pewna liczba żydów. Nie byli to uciekinierzy, gdyż plany śmiałego żeglarsza dawno już przedtem wzbudziły zainteresowanie wpływowych żydów. Sam Kolumb opowiada, że obcował wiele z żydami. Pierwszy list, w którym opisywał swoje odkrycia, był skierowany do żyda. Sama zaś podróż, która otworzyła dla wiedzy ludzkiej drugą połowę ziemi, została w samej rzeczy „mo-

żliwioną przez żydów. Ładna historyjka o królowej Izabelli, która sprzedawała swoje klejnoty, celem uzyskania funduszy, potrzebnych na urządzenie wyprawy, musi ustąpić przed trzeźwym badaniem.

Na dworze hiszpańskim największy wpływ miało trzech maranów (2): Luis de Santagel, wybitny kupiec z Walencji i dzierżawca podatków królewskich; jego krewny Gabriel Sanchez, podskarbi królewski, oraz jego przyjaciel, podkomorzy Juan Cabrero. Oni to przedstawili królowej Izabelli pustki w skarbcu królewskim podburzając ustawicznie jej fantazje świetnymi widokami, w razie, gdy Kolumb odkryje bajeczne skarby złota w Indji, aż królowa zdecydowała się zastawić swe klejnoty.

Z Kolumbem wyruszyło w podróż najamniej pięciu żydów: Luis de Torres jako tłumacz, Marco jako chirurg, Bernal jako lekarz Alonzo de la Calle i Gabriel Sanchez. Instrumeta astronomiczne i karty żeglarsze pochodziły od żydów. Luis de Torres był pierwszym, który wszedł na ląd amerykański, on również pierwszy odkrył użytek tytoniu; osiedlił się następnie na Kubie i możemy go uważać za ojca obecnego żydowskiego handlu tytoniowego.

Protectorzy Kolumba, Luis de Santagel i Gabriel Sanchez otrzymali wiele przywilejów za współudział w wielkim dziele; on sam jednak stał się ofiarą intrzyg Bernala, lekarza okrętowego i dostał w nagrodę niewdzięczność i więzienie. D. c. n.

1) Twierdzenie to, wysunięte przez Sombarta jest błędne, właśnie w następującym stuleciu, pod rządami Karola V i Filipa II, doszła Hiszpania do największego rozkwitu. Dopiero zniszczenie jej floty, przez Anglików złamało potęgę hiszpańską.
2) maranowie (hiszp. marranos) żydzi i maoresowie przechrzczeni którzy w głębi serca jednak pozostali wierzący w Boga.

Zygzaki.

Choroba proletariatu.

W ubiegłą sobotę pojawiła się na rogach ulicznych klepsydra zawiadamiająca o śmierci Stanisława Grobelnego, członka Stow. Wolnomyślicieli, który zmarł na „chorobę proletariatu”.

Bardzo byłem zdziwiony przeczytawszy tę klepsydrę i nie mogłem się domyślić na jaką chorobę umarł ów wolnomyśliciel, ponieważ na ukowej nazwy, choroby proletariatu nie znalazłem w żadnej encyklopedji lekarskiej. Jednakże jeden ze znajomych „towarzyszów” objaśnił, że Grobelny zmarł na suchoty. I to wprowadziło mnie w zdumienie. Z jakiej racji suchoty są nazwane chorobą proletariatu, czy ta choroba jest brzemieniem tylko najniższych warstw ludności. Iluż to ludzi wszelkich warstw cierpi na tę chorobę, jaka moc artystów wszelkiego rodzaju umarła na nią.

Jakież cel ma ta dziwna nomenklatura. Oto demagogi socjalistyczni nawet trupa swego towarzysza używają do celów partyjnych. Chodzi im o utwierdzenie tłumów w mniemaniu, że tylko proletariatu cierpi na tę straszne chorobę, która tak olbrzymie żniwo zbiera między społeczeństwem.

Jest to bardzo smutny objaw choroby partyjnej socjalistów, którzy chronicznie cierpią na demagogię obłudę i szalierstwo polityczne. (8)

KRONIKA

— Kalendarzyk

Dzień: Środa 26 lipca, Anny Matki N. M. P.

Wschód słońca g. 3 m. 30

Zachód g. 7 m. 53.

— Widowiska.

„Luna“ (Przejazd 1)

„Marja del Porto“

„Odeon“ Przejazd 2

„Ochłtań życia“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Zygomar i Protea“

Kino „Corso“ „Przez wszystkie piekła“ amerykański dramat sportowy w 6 aktach.

Ogród Ogniska Załog., ul. Przejazd 1 Symfoniczna orkiestra 18 pułku piechoty ze Skierniewic pod batutą Goldberga.

Teatr letni „Soala“ (Cegielniana 18) Program Nr. 9 „Oj—ra oj—ra“

— Kalendarzyk historyczny.

1400 Odnowienie Akademji Krakowskiej dzięki zapisowi królowej Jadwigi.

— Depesza do Korfatego.

Insp. Warsztatów Mechanicznych, Parowozów, Linij, Drużyn Konduktorskich węzła Łódzkiego i stacji Widzewa, Zgierza, Gałkówka Strykowa, Główniej, Domaniewic wysłała do p. Korfatego depeszę zaopatrzoną blisko w tysiąc podpisów treści następującej:

„Poseł Korfatego Warszawa
Sejm Ustawodawczy.

Sledząc z wielkim napięciem przebieg walk, podjętych przez pana, celem wyrwania kraju z pod opieki stronnictw mniejszości, dążących do zguby naszej ojczyzny ku uciesze wrogów zasyłamy panu najserdeczniejsze życzenia wytrwałości w pracy na stanowisku prezidenta Ministrów. (2)

— Zmiana numerów telefonów.

Podaje się do wiadomości ogółu, że numery telefonów Straży Og. Och. zostały zmienione, zamiast Nr.Nr. 106: 282 Straż Og. Och. ma teraz Nr.Nr. 1699 i 1698.

— Szkoła podchorążych.

Wszyscy kandydaci którzy złożyli podania o przyjęcie do szkoły podchorążych w Warszawie, a których podań nie zwrócono, mają się stawić do szkoły podchorążych dnia 6 sierpnia r. b.

Egzamin wstępny dla kandydatów nie posiadających matury; rozpocznie się dnia 7 sierpnia o godz. 8-ej z rana, początek roku szkolnego dnia 10 sierpnia.

Stan liczbowy kandydatów do szkoły podchorążych w Warszawie na rok szkolny 1922/23 jest następujący: maturzystów—122, zakwalifikowanych do egzaminu wstępnego—137 razem kandydatów—259. Liczby te mogą się jeszcze nieznacznie powiększyć.

Wszyscy kandydaci powołani są do stawienia się w szkole podchorążych w Warszawie na 6 sierpnia cywilni bezpośrednio wojskowi pośrednio przez wojskowe dowództwa. 9

— Paszporty osobiste.

Od dnia 15 lipca władze pierwszej instancji rozpoczęły wydawanie zgłaszającym się obywatelom polskim dowody osobiste, nowego jednolitego wzoru ustalonego okólnikiem ministerium spraw wewnętrznych z d. 17 listopada 1921r. za nr. 125. 9

— Karty pobytu dla cudzoziemców.

Niedawno donoszono, że ministerium spraw wewnętrznych wniosło całkowicie karty pobytu dla cudzoziemców.

Wiadomość ta jest fałszywa. Obecnie opracowuje się jedynie w ministerjum spraw wewnętrznych projekt uregulowania prawnej strony pobytu cudzoziemców w Polsce. W jaki sposób sprawa ta będzie uregulowana i jaki wyraz znajdzie w prawnych zarządzeniach w tej chwili trudno jeszcze przesądzać. 9

— Zmiany w umundurowaniu policji.

W najbliższych dniach w Dzienniku ustaw ogłoszone będzie rozporządzenie p. ministra spraw wewnętrznych (w porozumieniu z p. ministrem spraw wojskowych) w sprawie zmiany i uzupełnienia z d. 2 marca 1920 r. (Dz. ustaw nr. 26) o umundurowaniu i uzbrojeniu policji państwowej.

Mocą nowego rozporządzenia, wyżsi funkcjonariusze policji państwowej, od podinspektora wwyż nosić będą granatowo-aksamitne otoki czapek, oraz niebiesko-aksamitne na kołnierzach bluz i płaszczy. Nadto funkcjonariusze policji państwowej, przydzieleni do Kom. głównej nosić będą na naramiennikach wiązane litery K. G. jaksełbanty koloru niebieskiego.

Ministerium spraw wewnętrznych czyni starania, aby narażeni funkcjonariusze policji pełniący służbę po wsiach, zaopatrzeni byli w hełmy. 9

— Penje urzędnicze.

Niedawno donoszono że ministerjum skarbu istnieje projekt polepszenia pensji urzędniczej przez nowy dodatek 40 proc. do pensji projekt ten jednak jakoby został zaniechany Ministerjum skarbu informuje, że sprawa bytu urzędników państwowych nie schodzi z porządku dziennego troski ministerjum, które stara się ustawicznie utrzymać proporcję między wzrostem drożyzny a rozporządzanymi środkami finansowymi państwa z jednej strony, a wysokością uposażenia urzędników z drugiej strony.

Wyrazem tego jest decyzja rady ministrów zapadła w dniu 21. b. m. na której zasadzie z dniem 1 sierpnia (celem aktualnego polepszenia bytu, dotychczasowe dodatki, wynoszące 110 proc., podnosi się na sierpień do 150 p. 9

— Budowa łaźni miejskiej.

n) Na naradzie w magistracie uchwalono

z końcem b.m. przystąpić do budowy wielkiej łaźni miejskiej, przy zbiegu ulic Nawrot i Wodnej. Na terenie projektowanej łaźni ukończono już budowę studni artezyjskiej.

Na pokrycie kosztów budowy łaźni miasto uzyskało od banku komunalnego pożyczkę w wysokości 80 milionów marek. Nadto nadzwyczajny komisariat do walki z epidemjami wyasygnował pięć milionów marek tytułem na pokrycie połowy kosztów budowy łaźni. Nadmienić należy że komisariat nadzwyczajny zobowiązał się pokryć koszt całkowitego wewnętrznego urządzenia łaźni.

— Budowa wodociągów.

p) Celem zainteresowania kapitału zagranicznego sprawę budowy wodociągów w naszym mieście magistrat zwrócił się do konsulatów państw zagranicznych w Warszawie z prośbą o poinformowanie o niej zainteresowanych czynników. W związku z tem firma paryska „Societe de construction des Batignolles“ znana z budowy wieży Eifla i kanału Sueskiego wyraziła życzenie finansowania robót prosząc o skonkretyzowanie warunków, któreby umożliwiły realizację tego olbrzymiego dzieła. W konkluzji—postanowiono zwołać w najbliższym czasie komisję radziecką do spraw kanalizacji celem rozpatrzenia wniosku magistratu w tej sprawie.

— Podwyżka w przemyśle pończosznictwa.

Pod przewodnictwem inspektora pracy p. Wojtkiewicza odbyła się konferencja między przedstawicielami związku właścicieli fabryk pończosznictwa, a delegatami związków zawodowych polskiego i żydowskiego rozpatrywano sprawę wystawionych żądań przez robotników.

Po dłuższej dyskusji doszło do porozumienia w myśl którego robotnicy otrzymają 10 proc. podwyżki licząc od dnia 17. b.m.

— Paczki do Węgier.

Węgierski zarząd pocztowy wymaga, ażeby przy nadawaniu paczek do Węgier dołączał nadawca do adresu pomocniczego fakturę lub odpis faktury, w której ma dokładnie podać zawartość paczki i ceny towarów.

Deklaracje cenne na paczki do Węgier mają być pisane w języku francuskim lub węgierskim. (1)

— Żydzi rabusie łodczy na występach w Berlinie.

p) Swego czasu w Berlinie do mieszkaniec bina Dr. Hipszera dostali się złodzieje, którzy po rozbiciu szuflady w biurku skradli 75,000 mk. niem. i zbiegli.

Zawiadomiona o powyższym policja niemiecka rozpoczęła energiczne śledztwo celem wykrycia sprawców. Wszczęwszy poszukiwania w okolicy „Aleksander Piasta“ w miejscu schadzek ciemnych indywidualum, — udano się policji zaarrestować dwóch sprawców kradzieży: Moszkowicza i Federmana mieszkańców Łodzi. Dalsze dochodzenie wykazało iż są to zawodowi włamywacze, którzy należą do zorganizowanej bandy, operującej w Niemczech i poszukiwanej przez policję za szereg kradzieży z włamaniem.

Podczas badania zarówno Federman jak i Moszkowicz przyznali się do kradzieży dokonanej u dr. Hipszera i oświadczyli iż organizatorem wyprawy był niejaki Abram Kon, również łodzianin. (7)

— Kradzież na dworcu Łódź-Kaliskiej.

p) Przy wsiadaniu do pociągu w ciągu jednego dnia zostali okradzeni:

Józef Warecki (portfel i 16.000 mk.), Mejer Tauber (portfel 30.000 mk. niem. i 15.000 polskich), Sender Bloch portfel i 48000 mk.), Henryk Stałań (55.000)

— Kain i Abel.

p) W mieszkaniu Marji Piweckiej zamieszkałej przy ul. Bazarnej 10, wynikła kłótnia, a następnie bójka między braćmi Władysławem i Franciszkiem Simińskimi. W trakcie bójki Franciszek S. został ugodzony przez brata nożem w pierś, w skutek czego padł zalewając się krwią. O powyższym spisano protokół policyjny.

— Aresztowanie zbiega.

p) Przy ul. Zgierskiej został aresztowany Bronisław Panykiel, który odsiadując karę w areszcie rejonowym zbiegł.

Komunikaty

— Akademickie Koła Łodzian.

Zawiadamia, że sekretariat jego jest czynny we wtorki i piątki od godz. 6 do 7-ej w lokalu Tow. Krajoznawców (Al. Kościuszki 17) 5185-3 (2)

— Związek Zawodowy Stowarzyszeń Ubezpieczeniowych.

„W swoim czasie pracownicy Towarzystwa Ubezpieczeniowych, zrzeszeni w Związku Zawodowym Pracowników Ubezpieczeniowych, celem polepszenia bytu materialnego przedstawili swym Dyrekcjom odnośne postulaty. Ponieważ sprawę tę Dyrekcje Towarzystw nie uznały za stosowne w terminie określonym przez Związek rozpatrzyć, wszyscy pracownicy na odbytym walnym zebraniu postanowili, wskutek wyczerpania wszelkich środków pokojowych, proklamować bezrobocie, które rozpoczęło dn. 25 lipca b. r. —1 (2)

Teatr i sztuka

Pola Negri wyjeżdża do Stanów Zjed.

Jak donoszą pisma amerykańskie znakomita polska tragiczka kinematograficzna Pola Negri została zaangażowana do Stanów Zjednoczonych na występy i ma tam przybyć w sierpniu Pola Negri-Dąbska zawarła kontrakt na trzy lata i ma otrzymać kilka milionów dolarów. (5)

Matężstwo p. Elny Gistedt.

Primadonna operetki szwedzkiej p. Elna Gistedt, która w bieżącym sezonie zbierała tryumfy w operetce warszawskiej, zaklaimatyzowała się zupełnie w Polsce, gdyż wychodzi za mąż za Warszawianina p. Kiltynowicza, właściciela składu dywanów w Warszawie. (5)

Z sądów.

— Czy można brać ślub bez spodni?

p) Niejaki A. Mantaj zamówił u krawca Bodena frak z kamizelką i spodniami, dając na to materiał. Frak miał być gotów na dzień w którym Mantaj miał stanąć do ślubu z córką pani Juljanny Czechowej. Tymczasem gdy M. zgłosił się w dzień ślubu do krawca ten ostatni wydał mu frak i kamizelkę, spodnie zaś zniknęły. Zrozpaczony Mantaj przybył wraz z narzeczoną do krawca i pomimo długich poszukiwań spodni znaleźć nie mógł. Zaczęto poszukiwać sprawcy zniknięcia spodni i krawiec Boden wpadł na pomysł iż spodnie musiała ukryć teściowa Mantaja.

I oto na ławie oskarżonych przed sądem pokoju w Pabjanicach zasiadła 80 letnia Juljanna Czechowa, oskarżona o kradzież spodni swego zięcia. Sąd w Pabjanicach wydał wyrok uniewinniający z czego niezadowolony Boden wniósł apelację. Juljanna Czechowa znów zasiadła na ławie oskarżonych. Sąd po przesłuchaniu niefortunnego właściciela spodni oraz jego żony wyrok sądu pokoju w Pabjanicach zatwierdził.

— Za głustymi śladami.

Niejakiemu Rabinowiczowi skradziono ze sklepu większą ilość masła kokosowego. Zawiadomiona o powyższym policja znalazła ślady tłuszczu na śniegu i idąc za śladem doszła do domu Nr. 44 przy ul. Lipowej, gdzie klamka w jednym z mieszkań była również zatłuszczona. W mieszkaniu tym mieszkała niejaka Kozłowska, ciesząca się złą opinią policji. Kozłowska stanęła przed sądem jako oskarżona o przechowywanie skradzionego masła.

W ostatnim słowie oskarżona zwraca się do sądu ze słowami „żebym miała się dzieć to proszę o apelację“.

Podczas rozpraw wśród publiczności

jedna z siedzących kobiet uprawiała zbyt głośny flirt z dwoma młodymi ludźmi i za to sąd skazał całą trójkę po dwa tysiące marek grzywny.

Po naradzie sąd Kozłowską od winy uwolnił.

Ofiary.

Na pomnik dla Korfantego.

Bezimiennie	mk. 500
p. Krzyczmańska	„ 400
Bezimiennie	„ 100
Bezimiennie z Piotrkowa	„ 300

Stan pogody

Komunikat państwowego instytutu meteorologicznego: Dziś: Pogoda zmienna, przejściowe opady, wiatry z północno zachodu.

Kronika naukowa.

O wpływie alkoholu na krew.

Przeprowadzone w tym kierunku w Niemczech przez dr. Sehwelshaimera badania wykazały, iż spożywany alkohol przechodzi jako taki do krwi, gdzie go można wykryć u opileców w dość znacznej ilości. Wpływy psychiczne, wywierane przez alkohol, jak gadatliwość, wesołość, przygnębienie oraz objawy apatii, jak nadmożność, zawroty głowy utrata przytomności, idą równoległe z zawarością, we krwi alkoholu.

Zachowanie się alkoholu we krwi po spożyciu tych samych ilości u osób nieprzywykłych do alkoholu i nałogowych pijaków bywa różne.

W początkach ilość alkoholu we krwi u niepijących bywa większa, niż u pijaków i pozostaje w pewnym stężeniu dłużej, niż u stale pijących. Do zupełnego ustąpienia ze krwi alkoholu u osób stale pijących potrzeba 7 i pół godzin, u osób zaś nieprzywykłych do niego — 15 godzin. Wynikałoby stąd że organizm, przywykły do alkoholu wytworzył w sobie własności szybszego eliminowania go, a więc znajduje się w korzystniejszych warunkach, niż niepijący. Atoli przewaga ta bywa tylko pozorną i występuje ko sztem bezbarwnych ciałek krwi, które pod wpływem stałego zaopatrywania krwi w alkohol, zaprawiają się do szybkiego eliminowania, go, co stanowi konieczność życiową ustroju, przez co jednak tracą w znacznej mierze swą energię i napięcie. Gdy naraz ciałkom tym postawione będzie wymaganie jakiejś pracy wzmożonej, np. wskutek inwazji zarazków chorobotwórczych, wówczas nie są one już w stanie przeciw nowym tym szkodliwociom występować z całą, właściwą im dotychczas energią. Odpornienie ich przeciw alkoholowi, zaprawienie do walki z jadem alkoholowym, obniżyło ich sprawność i odporność na inne czynniki szkodliwe. (8)

Ze świata.

ODKRYCIA W JASKINI DRACHENLOCH

(§) W jaskini Drachenloch (Smocza jama), położonej na wysokości około 4,400 stóp nad powierzchnią morza, na zboczu góry Drachenkof, w kantonie St. Gall, Szwajcarja, odkryto resztki przeszło 600 niedźwiedzi jaskiniowych, pochodzących z ostatniego okresu międzynarodowego.

Jaskinia, wyżej wymieniona, była już przedtem terenem ciekawych odkryć. Wnętrze jej podzielone jest małemi ścianami kamiennymi, około 2 stóp wysokości, za które mi znaleziono starannie ułożone czaszki i inne kości. W specjalnej skrytce, utworzonej z kamieni, odkryto czaszkę niedźwiedzia, sztucznie przebitą, ostro zakończoną, wielką kością biodrową. Jak przypuszczają archeolodzy, czaszka ta była czczona, jako trofeum niezwykle, obok bowiem znajdowało się okop cone spalenisko.

W popiele kilku innych spalenisk znaleziono resztki kości niedźwiedzi. Obok leżały noże do odzierania zabitych zwierząt, ze skóry, niezgrabnie sporządzone z kości, oraz przyrządy człowieka ówczesnego.

Wszystkie znalezione kości niedźwiedzie, należały do młodych zwierząt, co pozwala przypuszczać, że człowiek pierwszego

kresu kamiennego nie miał jeszcze powodzenia w walce ze zwierzętami dorosłymi.

WIELKIE WESELE W LONDYNIE.

(§) Zaledwie przebrzmiały uroczystości z powodu ślubu księżniczki Mary z wicehrabią de Lescelles, gdy już nowe wesele zaprzętno uwagę stolicy. Najbogatsza księżniczka w Anglii miss Edwina Ashley, córka chrześna Edwarda VI i wnuczka znakomitego finansisty Ernesta Cassel, przyjaciela króla wyszła zamąż za lorda Ludwika Mountbatten syna markiza Milford Haren, prawnuka królowej Wiktorji. Przed wojną nosił on tytuł ks. Battenberg, który porzucił przez patriotyzm.

Zona jego wnieście mu 6 milionów funtów szterlingów posagu.

Panna młoda miała na sobie suknię srebrzystą pan młody mundur marynarki. Pierwszym drużbą był ks. Walli. Za panną młodą postępował orszak druhen w jednakowych sukniach niebieskich. Wśród gości weselnych byli król i królowa i wielu członków rodziny wrocławskiej. Widziano tam i ks. Michała Romanowa.

Przy wejściu z kościoła oficerowie statku Renawn, na którym lord Mountbatten towarzyszył ks. Walli na Daleki Wschód utworzyli nad młodą parą honorowe sklepienie ze szpad. (8)

SKĄD POCHODZI CHINSKI WARKOCZ.

(§) Gdy się mówi o warkoczach na głowie mężczyzny, myślimy zwykle o chińczykach. Bo o haraczach, noszonych w XVIII w zapomnieliśmy, a zresztą jak twierdzą niektórzy historycy, modę tę zawdzięcza liśmy również wpływowi chińskiemu, gdyż chińczycy właśnie wtedy w modę wchodziła. Ale w ostatnich dziesiątkach lat, przy wykopaliskach w Syrii zrobiona ciekawe odkrycie dotyczące się chetytów. O narodzie tym skąpe są wiadomości. Wiadomem jest, że założyli wielkie państwo w Azji i że prowadzili liczne wojny z egipcjanami, znikając potem całkiem z historii. Tak że i w biblji jest kilkakrotna o nich wzmianka. Na wszystkich przy wykopaliskach odkrytych płaskorzeźbach chetytów najwidoczniej mają potężny warkocz, stąd niektórzy wnioskować chcieli, że ludność Chety była mongolskiego pochodzenia i przywędrowała z Chin. Według twierdzenia innych uczonych, przez to niemożliwa, bo typ chetycki prócz warkocza niema z typem chińskim nic wspólnego. Pomimo, że chetyci żyli w Azji dwa wieki przed Chrystusem, zmyczaj noszenia warkoczy w tamtych stronach jest może starszy od nich, a w niektórych okolicach utrzymał się po dziś dzień. Noszą go pobożni wyznawcy Mahometa w przekonaniu, w przekonaniu, że na sądzie ostatecznym piątego dnia po śmierci, prorok za ten warkocz wciągnie ich do nieba. Zislamem powędrował warkocz w głąb Azji, a mandzurowie przyjęli go jako strój narodowy.

W mandzurowie złożyli Chiny, wprowadzili przymus warkoczy dla chińczyków, tak, że moda ta w Chinach ma niespełna 300 lat. (8)

WYSPA PODZWROTNIKOWA DO SPRZEDANIA.

(§) Wyspa Mała Tobago oddalona o jakie 20 kilometrów od Trinidadu, wystawiona została na sprzedaż za 2000 fśt. Właściciel, sir William Ingram, utworzył na tej wyspie nową siedzibę ptaków rajskich, sprowadziwszy kilka par z właściwej ich ojczyzny — z archipelagu Malajskiego, — przed laty 12, puścił je na wolność, a przedziwne ptaki rozmnożyły się tak, że jest ich już kilkaset sztuk, pod opieką nadzorczy, który zajmuje niewielką chatkę i jest jednym człowiekiem na wyspie.

Ptaki mają pożywienia dosyć w zaroślach podzwrotnikowych, pokrywających wyspę, brak tylko wody, nie ma bowiem na Tobago źródeł naturalnych; urządzono tedy sztuczne sadzawki do wody deszczowej; ponieważ zaś ptaki nie schodzą z drzew po wodę, przeto umieszczono na żerdziach małe zbiorniki które nadzorca wodą z sadzawek napełnia w miarę potrzeby. Wyspa nie posiada żadnej wartości handlowej i obejmuje tylko kilka akrów przestrzeni. Nowojorskie Towarzystwo Zoologiczne zamierza kupić wyspę, jako dopełnienie stacji podzwrotnikowej, którą posiada w Gujanie. (8)

KINEMATOGRAFY W RĘKACH ŻYDOWSKICH.

(§) Rząd węgierski stwierdziwszy, że kinematografy nie służą oświacie lecz zepsuciu moralnemu i są prowadzone dla szalonych zysków zdecydował aby nadal prawo otwierania kinematografów było na dawane wdowom po zabitych na wojnie żołnierzach inwalidom i emerytom zaś nadane już koncesje, z których 95 procent w rękach żydowskich zostaje odwołać.

W zawieranych umowach rząd węgierski zastrzeżę, aby raz na miesiąc w kinematografach były dawane przedstawienia na rzecz obogich i raz na tydzień był występ wolny dla dzieci. 2

Potrzebny

młody człowiek

student lub z 8 mio klasowem wykształceniem
Oferty pod „Red.“ do Rozwoju. 3177

PRZEMYSŁ HANDEL I ROLNICTWO.

Telefony we Lwowie.

W związku ze wzmianką pomieszczoną w Nr. 182 Rozwoju o telefonach we Lwowie Ministerstwo Poczty i Telegramów nadesłało nam następujące wyjaśnienie.

Szwedzkie akcyjne towarzystwo telefonów „Cedergren” przestało jako takie istnieć, a na miejsce jego utworzoną została z dniem 2 lipca b. r. „Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna”, której statut ogłoszony został w Monitorze Polskim Nr. 128 z dnia 8 czerwca 1922 r.

Jednym z głównych akcjonariuszów tej Spółki rozporządzającym 3/7 częściami kapitału akcyjnego jest rząd polski.

Spółka pomieniona objęła swój zarząd, oprócz miejscowej sieci telefonicznej w Warszawie, także państwowe sieci telefoniczne miejscowe w Łodzi, Lwowie, Lublinie, Białymstoku, Sosnowcu z Zagłębiem węglowym i Drohobyczu z Zagłębiem naftowym i zadaniem jej jest w jak najkrótszym czasie sieci te, które wskutek długoletniej wojny wiele ucierpiały pod względem ich technicznej sprawności, przyprawić do porządku i zapewnić im należyty a pożądaný przez szerokie koła publiczności rozwój. (4)

Anglia o polskim przemyśle naftowym.

(=) Przemysł naftowy i drzewny w Polsce są często omawiane w prasie zagranicznej. W jednym z ostatnich numerów „Morning Post” zamieszczony został artykuł o polskim przemyśle naftowym, z którego zamieszczamy poniżej ustęp:

„Galicyjski przemysł naftowy godzien jest dokładnego przestudjowania, jest bowiem obciążony zarzutami, że Polacy są niepraktyczni i jako tacy nie potrafią go rozwijać. Austriacy nie dopuszczali do rozwoju żadnej gałęzi przemysłu na terenach polskich. Grała tu rolę zazdrość i obawa przed konkurencją. Obecnie, gdy Polacy są panami u siebie, rozwijają nadzwyczajne swoje wrodzone zdolności i wykazują już wielki postęp w wyzyskaniu tych naturalnych bogactw.

Galicyjski przemysł naftowy daje oparcie polskim kolejom, które nawiasem mówiąc, wzięwszy wszystkie okoliczności pod uwagę do skonałe funkcjonują.

Anglicy są stanowczo zbyt pochopni do wydania sądów o zdolnościach Polaków na podstawie informacji ze źródeł niemieckich. Angielscy przemysłowcy, z którymi spotkałem się w Polsce, są szczerze zdziwieni przedsiębiorczością organizatorów i zaradnością pracowników w szybach, kopalniach i fabrykach odrodzonego Państwa Polskiego”. (1)

(=) Zarobki przemysłu łódzkiego.

Za „dobrych dawnych czasów” mawiano, że prawdziwy kupiec wciąż się żali na złe koniunktury, choć zagarnia miliony. Idźle bowiem o to, aby odstraszyć konkurentów, którzy zresztą poznali się na tych sztuczkach i nie dają się już w pole wyprowadzić.

Mimo to łódzcy fabrykanci i kupcy trzymając się starej praktyki, nieustannie skarżą się na krytyczne warunki produkcji i handlu, usprawiedliwiając niem niezwykle słabą realizację daniny, co do której Łódź ostatnie zajęła miejsce. Piszą memorjały, wnoszą prośby lub wprost stawiają żądanie narozleglejszej pomocy kredytowej, pod rygorem zamknięcia fabryk i rzucenia robotników na pastwę nędzy.

Jak zaś w rzeczywistości wygląda w Łodzi — niech na to odpowie bezsporny, urzędowy materiał cyfrowy.

Oto bilans „Karolewskiej Manufaktury” za rok 1921. Przy kapitale 6.000.000 marek i amortyzacji około 21 proc, czyli zysk wynosi 18.478.999 marek, czyli 300 procent z górą.

Dywidendę wypłacono w stosunku 150 proc. od akcji (9 milionów), a na cele społeczne aż 250.000 marek.

Prawda, że na podatki zarezerwowano 7 milionów, jest to wszakże sama niewielka w stosunku do osiągniętych zysków. Obrót 1.895.143,814 marek prze-

konywa, że ma się do kapitału, jak 300: 1, czyli w każdy dzień roboczy obrócono cały kapitał. Zmusiło to do silnego naprężenia kredytu, z którego w końcu roku korzystano na sumę 519 milionów marek, czyli przeszło 86 razy wzięty kapitał własny. W tym widocznie celu, aby rozporządzić permanentem towarów na 430.728,357 marek. Dla przedsiębiorstwa z kapitałem 6 milionów jest to wcale nie horrendalna.

Weźmy inny przykład: Grand-Hotel Łódzki wypłaca akcjonariuszom 200 proc. dywidendy. Słyszmy już odpowiedź: kapitał jest niewygodny, zatem złoty a zarobki papierowe, co jest straszliwym. W innych krajach, gdzie te same panują warunki, o podobnych dywidendach się nie słyszy. Jest bowiem rzeczą państwową, aby takich dywidend nie dopuścić. O podatkowaniu zyski w stosunku silnie progresywnym, o nas o tem jeszcze się nie wie. (6)

(=) Port w Gdańsku.

Statystyka portowa za tydzień od 14 do 21 lipca b. r. stwierdza, że strajk niemieckich maszynistów okrętowych odbił się bardzo ujemnie na ruchu okrętowym. Ogółem przybyło do portu tutejszego w abie głym tygodniu 47 okrętów, w tem 10 pod flagą polską, przeważnie parowców i żaglowców przybrzeżnych. W tym samym czasie opuściło port gdański 45 okrętów, z tego 13 pod flagą polską. (PAT) (6)

(=) Waluta sowiecka

Sowiety rozpoczęły obecnie bicie nowych srebrnych rubli oraz bilona srebrnego, wartości 10, 20 i 25 kop. Monety te przypominają z zewnętrznego wyglądu pieniądze carskie, zaopatrzone są tylko w znaki sowieckie. Ruble i bilon nie będą jednak puszczone w obieg. Mają one stanowić zabezpieczenie banknotów, które będą emitowane w celu zastąpienia obecnie kursujących. (6)

Ludzie jako siła pociągowa.

(=) W celu popierania krajowej produkcji maszyn i narzędzi rolniczych „Wniesztorg” stawia eksporterom zagranicznym niemożliwe do przyjęcia warunki wwozu do Rosji, polegające na spłacie należności w ciągu 5 lat. Wobec braku byłaby jedna z fabryk nadwołżańskich produkuje pługi pszystosowane do orki za pomocą ludzkiej siły pociągowej. (A.W.) (2)

Koncesje rosyjskie dla Niemców.

(=) Rokowania, odbywające się od dłuższego czasu pomiędzy finansistami niemieckimi a przedstawicielami rządu sowieckiego, dotyczyły udzielenia Niemcom następujących koncesji: na odbudowę i rozszerzenie portu petersburskiego; budowę sieci dróg podjazdowych w porcie przywrócenie żeglugi na Nowie; budowę i remont domów w Petersburgu; gazownię i kanalizację wodociągowa. Rokowania utknęły z powodu niezdecydowania strony niemieckiej. Obecnie Niemcy zażądali udzielenia im koncesji na eksploatację lasów w gubernji ołonieckiej. Kucy niemieccy projektują wprowadzenie regularnej komunikacji pomiędzy Hamburgiem a portem perskim Enzeli przez Petersburg — system Maryjski — Astrachań. Rząd sowiecki zamierza wprowadzić niżkowe cła i taryfy na kolejach w celu wyparcia handlu angielskiego z Persji. (A.W.) (2)

Monopol spirytusowy.

= Rosja sowiecka zamierza wprowadzić niebawem monopol spirytusowy i wszelkich napojów alkoholicznych. Wódka nie będzie 40-stopniowa, jak za carskich czasów, lecz 38 stop. „Czy warty było urządzać rewolucję dla dwóch stopni”, podżartowują w Rosji z tej reformy bolszewickiej. (7)

Zasiewy na Ukrainie.

= Zasiewy na Ukrainie, zwłaszcza w paśmie pogranicznym są w dobrym stanie. Żniwa, które już się zaczęły, zapowiadają się również pięknie. Według sowieckich danych urzędowych Ukraina wyprodukowała naogół 20 proc. nad miaru zboża. Natomiast w rejonie Odessy i Chersonia 50 — 60 proc. pola leży odłogiem. Jeszcze są gorsze pod tym względem okolice a w okręgu Samary i na Krymie 80 proc. pola leży odłogiem. Władze sowieckie

stwierdziły również, że plantacje buraczane na Ukrainie lepsze są niż w roku zeszłym tak, że w obecnej kampanji pracować będzie na Ukrainie 40 cukrowni. (7)

Ceny w Wiedniu.

(=) Wskutek zmniejszenia się wartości korony, cena chleba podniosła się do 2,170 kor. za kilo. Oczekiwana jest również zwyczajnie w tym samym stosunku cen cukru, tłuszczów oraz innych produktów. (PAT)

Kanadyjsko - bolszewickie stosunki handlowe

(=) Według doniesień z Ottawy, rząd Kanadyjski podjął stosunki handlowe z Rosją sowiecką. (PAT)

Gielda warszawska z d. 25 l. m.

4 1/2% listy ziem.	Dolar St. Zjd. 5835 5863
za 100 rb. 222—220	Marki niem. —11,90
5% obl. m. Warsz. —	Franki franc. 498,
5% obl. m. Warsz. 22 1/2	Funty 26000

Czeki i wpłaty.

Belgia —469 470	London 26300 26,250
Berlin 11,90 11,95	Nowy Jork — — 5830
Gdańsk — 11 90	Paryz — 11 90
Praga 131	Wiedeń 19 1/2

Akcje.

Bank hand. 5400	Ostrowiec 8000 8100
„Dyskont 3850 3700	Radzki 2750 2775
„Kredyt 3500—3600	Starachowice 6400 6425
„Zied. z. pol 1400	Zyrardów 79000
Cukier 49500 49400	Borkowski — 1400
Drzewo —	Zegluga —
Lilpop 4850 4750	Jabłkowski 2050—2075
	Nafta 1930

Z czarnej giełdy warszawskiej.

Dolary 5860	Ruble złote 286.000
Franki 498	Ruble srebrne 2020
Funty 26300	Bilon srebrny —
Marki niem. 12*10	

Gielda łódzka z d. 25 l. m. 1922 r.

dolar St. Zjd. 5850. 5870	Marki niem. 11,90 12,
czeki 5920 — 5940	„ „ czeki 11,90 12,
Miljonówka — 1650	obligacje 85

Sprzedaje

się 18 warszawców mechanicznych w ruchu ul. Piotrkowska 167. Dowiedzieć się można u stróża. 3186w

Potrzebny zaopny

Korektor

Oferty pod „Korektor” do adm. „Rozwoju” 3185s

uo

wydzierżawienia

lokal na przedzielnie o 2-5 zespolach zgrzebiarek z samo prężnicami z siłą, oświetleniem i ogrzewaniem tuż pod miastem obok tramwaju Łaska- we oferty sub „A. R.” do adm. niniejszego pisma. 3188w.

Dr. Edmund Erkert

Choroby skórne i weneryczne przyjmuje od 3—8 ul. Kilińskiego 157 (róg Główniej) № 316 W.U.Z. (2964K)

Dr. med. BRAUN

Południowa 23. Specjalista chorób wenerycznych i skórnych. Przyjm. 10—1 i 5—8Panie 4—5

SUBSKRYPCJA

Polska Centrala Handlowa

Sp. Akc. w Warszawie.

podnosi kapitał akcyjny z 20.000.000 Mk,

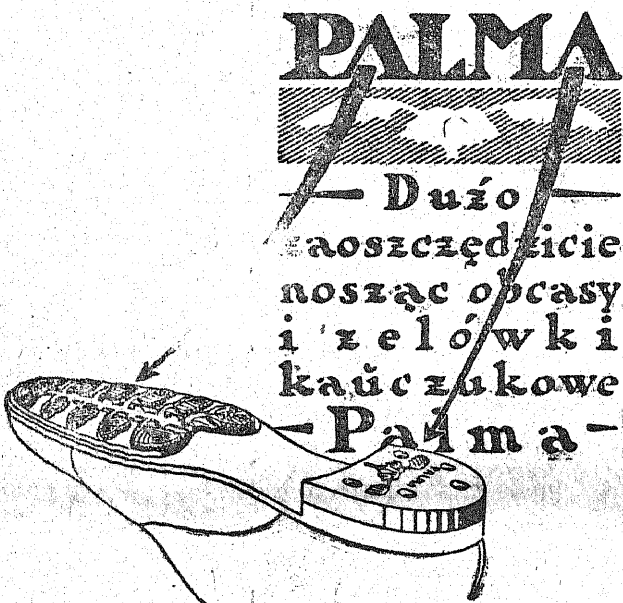
do 50.000.000 Mk.

drogą wypuszczenia III. ej emisji t. j. 60.000 sztuk akcji.

Zapisy na akcje III emisji przyjmuje pobiera wpłaty i udziela wszelkich inform.

Bank Handlowy w Warszawie, oddział w Łodzi.

87102

3102s

PALMA-KAUCZUK. Sp. z ogr. odp.) SKŁADY FABRYCZNE:
Dla Galicji Zachodniej | Dla Galicji Wschodniej | Dla Poznańskiego i Pomorza
Kraków—Librowicza 8. | Lwów—Zółkiewsku 87. | Poznań, Kanałowa 18 tel. 60-18

Poważna instytucja bankowa

Poszukuję współpracowników

Oferty sub „E. T.” przyjmuję biuro ogłoszeń „Promień” Piotrkowska 81. 3168w2

Posiadłość

(w pobliżu Poznania) składająca się z domu, dobrze prosperującej piekarni, wprowadzonego handlu zbożowego obszernego spichrza i stodoły oraz 30 mórg ziemi i 8 mórg łąki z żywym i martwym inwentarzem do sprzedania. Bliższych informacji udziela B. KISZBAUM, Pabjanice ul. Zamkowa Nr. 7. (3155s)

Uwaga!

Wielki wybór **obuwia** najnowszych fasonów brązowego i lakierowanego, męskiego i damskiego. Duży wybór **pantofli** z najlepszych skór zagranicznych po cenach znacznie niższych poleca

J. Rowalczyk Łódź, Cegielniana 25.

Obstalunki wykonywam w przeciągu 24 godziny 3143s

24 b. m. wychodząc ze Stow. Spoż. „Wisła” przy ul. Rokicińskiej № 65 zgubiłem portfel złoty z monogr. B. C. zawierający 8.000 mkp, weksel na 100.000 mkp. wystawiony przez Bolesława Czecha kartę powołania wydaną przez 4 p. Strz. Kon. w Hruszowie. Laskawy znalazca raczy pieniądze zatrzymać, portfel z papierami proszę przesłać Wólczańska 67, Bronisław Czech. 3184w

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AAA Kupuję meble, dywany futra, garderobę, maszyny do szycia płacę najwyższe ceny Łaznik Benedykta 28 m. 15 parter. 6777-5

AA Meble sypialnie stołowe szafy łóżka stoły krzesła otomany kozetki krzesła wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechódzki Piotrkowska 108 6262-0

AAAA Obrączki ślubne, pierścionki, kolczyki, duże wybrór gwarantuję za złoto, zegary, zegarki najtaniej Brzezina 10 Jan Placik 6817-20

Resztki różnych materiałów po cenach możliwie niskich sprzedaje Wólczańska 62-10. 6983-10

A! Meble solidnej racytysprzeo dają najtaniej Kodzorowski Piotrkowska 35 w powożu. 7002-5

A Maszynę Singera otomanę krzesła łóżka z materacem sprzedam tanio Przejazd 24-5 7034-1

Do sprzedania mała posesja z ogrodem wśródmiasta wiadomość Rzgowska 65 restauracja 7035-1

A Łóżka, szafy, garderobę, stół, krzesła, otomanę, kredens sprzedam Sientkiewicza 59 oficyna drugie wejście drugie piętro mieszk. 26. 6977-4

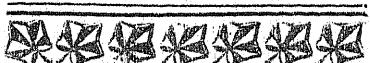
Sklep z pokojem jest do sprzedania wiadomość Cmentarna 68 w sklepie 7036-1

Sklep kolonialny sprzedam za raz Powód zmiana interesu Karola 26 sklep 7039-1

Sprzedam dachówczarkę maszynę z podkładami do posadzki formę do rur wóznosorkę dachówkę mury marmur smole Radwańska 26 7030-3

Narzędzia kowalskie w dobrym stanie sprzedam kolonja Skotniki Banasiak 7022-1

Najtaniej kupię i najlepiej sprzedam złote obrączki ślubne pierścionki zegarki oraz garderobę męską używaną sklep komisowy Rutkowskiego Główna 33 7012-9

Zamienię

z domu i duży słoneczny pokój w Nowym Roku i przy Szosie Pabjanickiej na pokój z kuchnią lub jadalnią, duży pokój Łodzi w okolicy Górnego Rynku, lub okolicy dworca i liskiego. Wiadomość Łódź Senatorska 16 m. 1 do godz. 2 po południu. 3180w

Motor 60 HP.

nowy oryginalny Diesel stojący okazynie do sprzedania oraz leżące dwu-taktowe od 6 do 60 HP. „PILOT” Lwów, ul. Batorego № 4.

Sklep spożywczy z jednym mieszkaniem sprzedam tanio byle zaraz z powodu śmierci Radwańska 9-3 piętro Glinkowski 7015-1

Sprzedam dwa łóżka mahoniowe. Antyk z materacami sze zlong pluszowy oraz kredens Benedykta 46 pralnia 7047-2

Dom sprzedam w Nowych-Zielonach który potrzebuje remontu ua deski jest topola placu 5200 l, cena 1.500.000 Lublin ul. Zamsjska 3 Jach 7048-2

Różne:

A kuszerka Pipikowa przyjmuje zamówienia pań miejscowych i przyjezdnych. Piotrkowska 132 6751-5

Pracownia obuwia J. Piotrowskiego Zgierska 7 poleca wszelkiego rodzaju i gatunku obuwia własnego wyrobu ceny przystępne przyjmuje się wszelkie obstalunki. 6749-4

AA Meble w dużym wyborze łóżka metalowe dywany najtaniej poleca magazyn mebli Władysława Romiszowskiego Piotrkowska 116 1 piętro front 7016-5

Potrzebna służąca Dzielnia 29 sklep kolonialny 7037-1

Potrzebni szewcy na robotę damską i męską spilkową Gdańska 65 7031-1

Panienska umiejąca dobrze szyć poszukuje pasady przy rodzinie z szyciem i reperacją białizin oferty do administracji Rozwoju sub. „R. Z.” 7033-1

Sekretarzy zdolnych i energicznych poszukuje Związek Ludowy-Narodowy oferty składaj z dokładnym życiorysem w sekretarjacie Piotrkowska 174 7031-1

Pokój z kuchnią poszukuje małżeństwo bezdzietne cena obojętna oferty w Rozwoju sub. „400.000” 7027-1

Właścicielka sklepu galanteryjnego poszukuje wspólnika z odpowiedzialnym kapitałem oferty składaj w Rozwoju pod Wspólnik kawater 7022-2

STUDENT udziela matematyki i fizyki chemii języków Kilińskiego 86 m. 3 godz. 7-8 7023-2

Potrzebny chłopiec do fryzjera do posługi Przejazd 40 7645-1

Potrzebny od zaraz rzetelny stróż wiadomość u T. Pałczyńskiego Nawrot 43-7 7046-1

Potrzebna zdolna pralnia okrycia i pod ręcznik potrzebne na stałą pracę i wydaje 11 dom wszelką robotę Główna za Szydler 7040-3

Potrzebna zdolna prasowaczka do pralni Al. Kościuski 41 6043-1

Potrzebna zdolna pracznica do pralni Al. Kościuski 41 7044-1

Zagubione dokumenty

Bessert Matylda zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi 7010-2

Kosel Leon zagubił kartę zwożenia wydaną w Włocławku 14 p. 7013-2

Sochacki Wacław zagubił tymczasowy dowód osobisty wydany w Warszawie 7041-3

Sib Stanisław zagubił tymczasowy paszport wydany w Łodzi 7042-5

Olszewska Helena zagubiła paszport polski wydany w Łodzi 7049-3

Staszewski Antoał zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną w Łodzi 7050-3

Sprzedam

5 mórg ziemi z 8 łokciowym polem glinki do wyrobu dachówki kafli lub garnków i domu murowany. Miejsce położone przy rzece Pilicy w Salejowie, wyborna na letnisko Wiadomość Sobociński Łódź Średnia № 28. 3182w

Nieruchomość

w Pabjanicach sprzedam, owocowy ogródek, oficyna jednopiętrowa, lokal wolny, dwa pokoje kuchnia i weranda. Cena 20 milionów Pabjanice Kilińskiego 29 3179w

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9-2 i 6-8.
Panie od 5-6. 1023

Na wypłatę

firanki, płótna, obrusy, towary męskie i damskie.
Ch. Markowicz S-ka
Piotrkowska 37 podwórko. 3145D

Dr. Zygmunt Ługowski

ul. Konstantynowska 31
Choroby kobiece i akuszerja
przyjmuje od 5 do 7 po poł.
1342d W. U. Z. zd. 1-III-22

Cena ogłoszeń przed tekst. i w tekście 200 mk., zwyczajne 60 mk., wśród drobnych 100 mk., nekrologi 120 mk., komunikaty 120 za wiersz nonparelowy, szenie 150 mk. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 procent drożej. Stronice przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje administracja do godz. 6-ej; po 6-ej dolicza się 50 proc. Za nieterminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez poprzedniego zawiadomienia „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.